

LEKPLATSPLAN

- Med riktlinjer för lekplatser på allmän platsmark i Nykarvns kommun
2017-2025

ANTAGANDEHANDLING

FÖRORD

En kommun ska kunna erbjuda alla sina invånare en god miljö. Lekplatserna är viktiga miljöer som barn utgår ifrån för att lära känna sin omgivning och ta plats i stadsrummet. Lekplatser ska även kunna vara goda mötesplatser där människor av olika åldrar och bakgrunder träffas.

I plan- och bygglagen, PBL, finns regler för utemiljön. Där anges krav på anordnande av friyta för lek- och utevistelse samt krav på att lekplatser och fasta anordningar på lekplatser ska underhållas så att risken för olycksfall begränsas.

Lekplatsplanen fastslår hur lekplatserna på allmän parkmark inom Nykvarns kommun ska drivas och utvecklas för att stimulera lek och samvaro. Planen ska även ligga till grund för planering av framtida bostadsområden för att säkerställa att barns behov av trygga, tillgängliga och stimulerande lekmiljöer tillgodoses.

Innehållet i denna plan har inspirerats av lekplatsplaner och liknande i Göteborg, Linköping, Motala, Skurup och Svalöv kommuner.

**Antagen av kommunfullmäktige
2017-06-21 §57.**

LEKPLATSPLAN ANTAGANDEHANDLING

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN

Bengt Andersson	Samhällsbyggnadschef
Claes Eriksson	Beställare Gata/Park
Mattias Häggblom	Planarkitekt
Oscar Olsson	Planarkitekt
Sofia Cedergren	Planarkitekt -2016
Pirjo Akkanen	Lekplatsansvarig AB Nykvarnsbostäder

SAMMANFATTNING

Lekplatsplanen ger en nulägesbeskrivning av lekplatsernas kondition och lekvärde. Planen är tänkt att ge en vägledning om hur lekplatserna på allmän platsmark kan och bör utvecklas och förbättras ur såväl lek- som säkerhets- och tillgänglighetssynpunkt. Lekplatsplanen är också tänkt att utgöra en vägledning vid nyanläggning av lekplatser och om behovet av lekplats, typ av lekplats etc.

De sammanfattande punkterna nedan anger vad som ska ligga till grund för både planering och förvaltning av Nykvarns lekplatser.

- Lekplatsen ska, i möjligaste mån, vara tillgänglig för alla och därmed främja möten mellan olika åldrar, kulturer och människor med eller utan olika funktionshinder.
- I nya detaljplaner ska Samhällsbyggnadsavdelningen säkerställa att det finns plats för lek både på kvartermark och på kommunal mark. Även i detaljplaner som rör mark utanför kommunens huvudmannaskap ska ytor anges som lek- och rekreationsytor.
- Avståndet mellan lekplatser i Nykvarns kommuns tätorter bör inte överstiga 500 meter. Hänsyn ska också tas till naturliga barriärer såsom järnväg, större vägar och vattendrag så att barn inom upptagningsområdet inte behöver korsa dessa på sin väg till och från lekplatsen.
- Lekplatsen ska planeras och underhållas så att olyckor förhindras.
- Med fastställda rutiner och en tydlig ansvarsfördelning för besiktning och underhåll säkerställs att lekplatserna i Nykvarns kommun uppfyller EU:s säkerhetsstandard EN 1176 och EN 1177.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. INLEDNING	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Syfte	7
1.3 Mål.....	8
Vision 2025.....	8
Översiktsplan 2014.....	8
Barnkonventionen.....	8
Gång- och tillgänglighetsplan	8
2. PERSPEKTIV PÅ LEKMILJÖN	9
2.1 Olika behov och krav på lekmiljön	9
0-4 år	9
5-7 år	9
8-12 år	9
13-18 år	9
Vuxna.....	9
2.2 Olika typer av lekplatser	9
Närområdeslekplats.....	9
Områdeslekplats.....	9
Kommunlekplats	9
Aktivitetspark	9
2.3 Nykvarns lekplatser	9
2.4 Vad tycker barnen?.....	10
3. UTVECKLING AV LEKPLATSER	12
3.1 Utvecklingsplan 2017-2025	12
2017-2020	12
2020-2025	12
Avveckling - en del av utvecklingen.....	12
Lekplatser som avvecklas 2017-2018	13
3.2 Riktlinjer för lekplatser i Nykvarns kommun.....	14
Utveckling av framtida lekmiljöer	14
Lekplatser i planeringsprocessen	14
Tillgänglighetsanpassning	14
Säkerhet	14
Närhet.....	14
Underhåll	14
Medborgardialog.....	14
4. REFERENSER	15

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Nykvarns kommun har 18 stycken lekplatser på allmän platsmark. De är alla belägna inom tätorten Nykvarn och relativt ojämnt fördelade mellan olika bostadsområden. I vissa områden är avståndet mellan lekplatserna bara ett par hundra meter medan andra helt saknar allmänna lekplatser. Det finns också många barriärer i form av större vägar, vattendrag och järnväg. Viss lekutrustning finns även på kommunens badplatser.

Det finns, utöver ovan nämnda, dessutom ett antal lekplatser i anslutning till skolor, daghem och förskolor. De senare är ofta inhägnade och inte tillgängliga för alla. Ett mindre antal lekplatser ägs och förvaltas av bostadsrättsföreningar. Dessa typer av lekplatser behandlas inte i denna plan.

Under 2016 invigdes två nya lekplatser i Nykvarn varav en (Källparken) kan betecknas som kommunlekplats som vänder sig till alla kommunens invånare. Den andra (Gammeltorp stora) har mer karaktär av områdeslekplats som riktar sig till något yngre barn. Därutöver finns det ett antal mindre närområdeslekplatser som generellt har en låg standard med ett i varierande grad eftersatt underhåll.

Nykvarns kommun är en kommun med mycket stark befolkningsutveckling. Många av dem som flyttar hit är småbarnsföräldrar som förväntar sig en hög standard avseende barnens lek- och aktivitetsmöjligheter och det finns därför ett behov av en långsiktig plan för att förbättra och utveckla kommunens lekmiljöer. Lekplatsplanen syftar till att utifrån en nulägesbeskrivning ge riktlinjer för hur de kommande årens satsning på lekplatser ska se ut och var åtgärder ska prioriteras. Det finns även behov av att se över lekplatsers placering för att tillgodose godtagbara avstånd och tillgänglighet för alla kommunens innevånare.

Befolkningsprognos 2016-2025											
Alder	Utfall 2015	Plan 2016	Plan 2017	Plan 2018	Plan 2019	Plan 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-5	817	815	863	852	854	842	846	870	903	843	801
6-15	1537	1609	1712	1725	1755	1737	1741	1759	1776	1767	1744
16-18	368	359	365	387	384	417	420	426	421	427	447
19-24	608	683	722	751	785	800	833	840	875	900	902
25-64	5306	5545	5822	5998	6124	6271	6427	6592	6756	6900	7075
65-79	1247	1262	1281	1292	1349	1369	1378	1393	1404	1425	1414
80-W	175	182	182	209	234	276	340	398	460	542	636
Summa	10 158	10 555	11 047	11 314	11 585	11 812	12 085	12 378	12 695	12 904	13 119

Figur 1. Prognos över befolkningsutveckling i Nykvarns kommun 2016-2025.

Den 4 december 2008 beslutade regeringen att Sverige ska följa Barnkonventionens protokoll om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Detta innebär att all offentlig miljö, inklusive lekplatser, ska vara tillgänglighetsanpassad. I Nykvarns kommun uppfyller få av våra närområdeslekplatser kraven på tillgänglighetsanpassning. Detta innebär att barn med funktionshinder inte erbjuds de lekmiljöer som de faktiskt är berättigade till enligt regeringens beslut.

Figur 2. Lekplatsen Åsby 3 är inte tillgänglighetsanpassad.

1.2 Syfte

Lekplatsplanen är tänkt att ge en nulägesbeskrivning och utifrån den utgöra riktlinjer för hur Nykvarns kommun ska planera och förvalta de kommunala lekplatserna. Riktlinjer behövs för att säkerställa säkerheten, kvalitén och tillgängligheten. De ska vara styrande för fördelningen av resurser för underhåll av befintliga lekplatser och fungera som underlag vid anläggandet av nya.

Lekplatsplanen syftar till att:

- Ge en samlad bild av de befintliga lekplatsernas kvalitet och lokalisering.
- Ange riktlinjer för utveckling av befintliga lekplatser och planering av nya.
- Utifrån en hög tillväxttakt utgöra underlag för de aktörer som har ansvar för barns och ungdomars lek och fritidsaktiviteter utomhus.

LEKPLATSPLAN ANTAGANDEHANDLING

Figur 3. Klätterskepp i Källparken.

1.3 Mål Vision 2025

Nykvarns kommuns Vision 2025 riktar sig till barnfamiljer och entreprenörer som söker ett enklare och rikare liv och vill bo naturligt men ändå ha nära till allt. Det ska vara enkelt för barnfamiljer att bo i Nykvarn och det ska finnas ett utbud av service och fritidsaktiviteter. Nykvarn ska bli en liten kommun som allt fler har upp-täckt och som kommunens invånare är stolta över.¹

Översiktsplan 2014

Översiktsplanen nämner inte lekplatser specifikt. Däremot ska kommunala anläggningar och miljöer av olika slag tillvarata de behov och önskemål som kommuninvånare, föreningar och besökare har. Översiktsplanen anger också riktlinjen att avståndet mellan bostäder och parker i tätorten inte bör överstiga 300 meter. Kommunen ska verka för att medborgarmedverkan och öppenhet med insyn i kommunens verksamhet främjas.²

Barnkonventionen

Sverige ratificerade FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) år 1990.³ Artikel 31 i konventionen anger att konventionsstaterna erkänner barnets rätt till vila och fritid, till lek och rekreation anpassad till barnets ålder samt rätt till att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Konventionsstaterna ska även tillhandahålla lämpliga och lika möjligheter för rekreati- och fritidsverksamheter för barnen.⁴

Artikel 23 anger att konventionsstaterna erkänner att ett barn med fysiskt eller psykiskt handikapp bör åtnjuta ett fullvärdigt och anständigt liv under förhållanden som säkerställer värdighet, främjar självförtroende och möj-

liggör barnets aktiva deltagande i samhället. Ett barn med handikapp ska ha möjlighet till rekreation på ett sätt som bidrar till barnets största möjliga integrering i samhället och individuella utveckling.⁵

Gång- och tillgänglighetsplan

Nykvarns kommuns gång- och tillgänglighetsplan anger att barn med funktionsnedsättning har samma lekbehov som andra barn.⁶ Därför är det viktigt att lekplatser anpassas så att de blir tillgängliga och användbara. Det är även viktigt att föräldrar med funktionsnedsättningar kan använda sig av parken tillsammans med sitt/sina barn.

Lekplatser kan anpassas med enkla medel och dessa anpassningar passar lika bra för barn utan funktionshinder. Med små förändringar kan lekplatsen bli mindre exkluderande. Anpassningen måste göras utifrån de rådande förutsättningarna på platsen men några punkter är särskilt viktiga att tänka på.

För många grupper är orienterbarheten på lekplatsen viktig. Att platsen har en strikt struktur, gärna med 90 graders vinkel på gångarna, är bra för personer med synnedsättning. Lekplatsen ska inte heller ha för stora inbördes avstånd. Lekplatsen ska utrustas med en informationsskylt med information om parkens möjligheter. Att dela in lekplatsen i olika rum är lämpligt. Det ökar vindskyddet och minskar antalet sinnesintryck.

För många barn med funktionsnedsättning är assistans nödvändigt för att kunna leka. Lekredskapen bör därför utformas så att även en vuxen kan använda dessa. Exempelvis bör gungor tåla och ha plats för ett barn och en vuxen tillsammans. Där barn sitter länge bör sol- och regnskydd placeras, exempelvis över en del av en sandlåda. Lekredskap ska vara markerade med kontrastfärg. Det ska också finnas markeringar i form av räcken och kontrastskillnader eller förändring av markbeläggning för personer med nedsatt orienteringsförmåga.

Föräldrar och barn i rullstol måste kunna ta sig fram och komma åt ifrån rullstolen. Lekplatser med mindre inslag av grus och sand är bättre ur tillgänglighets-synpunkt. Även vegetationen i närheten av lekplatsen påverkar dess tillgänglighet. Exempelvis bör inte allergiframkallande växter placeras i närheten av lekplatsen.

1 Nykvarns kommun, 2014

2 Nykvarns kommun, 2014

3 Barnombudsmannen, 2015

4 UNICEF Sverige, 2009

5 UNICEF Sverige, 2009

6 Nykvarns kommun, 2015

2. PERSPEKTIV PÅ LEKMILJÖN

2.1 Olika behov och krav på lek miljö

0-4 år

Barn i denna ålder leker ofta bredvid varandra. Två lekredskap med liknande funktion och utseende placeras med fördel bredvid varandra. Bekväma sittplatser och någon form av solskydd är att föredra eftersom barnen oftast går till lekplatsen i sällskap av en vuxen. Viktigt är också att planera lekplatsen så att en god uppsikt över barnen erhålls. På denna typ av lekplats bör det alltid finnas en sandlåda och småbarnsgungor. Det är också viktigt att nivåskillnader undviks för att inte begränsa barnens framkomlighet.

5-7 år

Barn i denna ålder befinner sig i en intensiv lekperiod och de är också den grupp som använder lekplatserna mest. Leken varierar mellan bredvidlek, rörelselek, rollek etc. varför det är viktigt med möjligheter till olika sorters lek. Lekplatsen placeras med fördel i närheten av skog eller annan öppen miljö som möjliggör rörelse, kojbygge etc.

8-12 år

Hos barn i denna ålder är rollekar viktiga. Barnen leker gärna i grupp, varför lekplasmiljön bör vara utformad så att det finns möjlighet att gömma sig eller smyga på varandra. Lekredskap som främjar balans och rörelse tränar motoriken. Många barn i denna ålder påbörjar olika sporter eller spontanidrotter, varför ytor som medger olika aktiviteter är värdefulla. Spännvidden på vad barnen vill göra är stor och lekplatsen är en av många platser man gärna vistas på under sin fritid.

13-18 år

Lekplatsen är en mötesplats dit man går för att träffas och umgås. Redskap anpassade för träning, parkour och skateboard är förslag på lämplig utrustning. Även sittplatser i grupp uppskattas. Denna åldersgrupp har ett behov av att utmana sin fysik; hänga, klättra, springa och träna mer medvetet.

Vuxna

Vuxna utgör en grupp som, i olika syften, spenderar mycket tid på lekplatser. Mor- och farföräldrar följer med sina barnbarn till lekplatsen, varför det finns ett behov av anpassade sittplatser med arm- och ryggstöd. En annan kategori utgör de vuxna som tränar på utomhusgym. Rörelse mjukar upp stela leder, främjar koordination och balans och är allmänt hälsofrämjande.

2.2 Olika typer av lekplatser

Närområdeslekplats

Lekplats med en mindre mängd lekutrustning, anpassad för barn i åldern 1-6 år. Till lekplatsen kommer nästan uteslutande barn boende i närområdet. Denna typ av lekplats dominerar i de flesta kommuner. Exempel på lekutrustning är gungor, vippgungor och sandlåda.

Områdeslekplats

Lekplats med ett större utbud av lekutrustning, anpassad för barn i åldern 1-10 år. Lekplatsen fungerar som samlingsplats för områdets barn och även som utflyktsmål för närliggande förskolor. Antalet områdeslekplatser i en kommun beror på antalet orter och storleken på dessa. Exempel på utrustning är gungor, vippgungor, rutschkana, klätterlek och sandlåda.

Figur 4. Områdeslekplatsen Gammelorp stora.

Kommunlekplats

En kommunlekplats ska vara en mötesplats för såväl barn som vuxna. Det ska finnas plats för både lek, vila och växtlighet samt yta för expansion. Kommunlekplatsen ska vara ett utflyktsmål för hela kommunens invånare. Utrustningen erbjuder lite mer än den traditionella lekplatsen gör, varför lekplatsen fungerar som utflyktsmål även för långväga besökare.

Aktivitetspark

Aktivitetsparker riktar sig i första hand till äldre barn, ungdomar och vuxna. De kan utgöras av t.ex. utegym, parkourbana och cykel- eller skateboardpark.

2.3 Nykvarns lekplatser

Nykvarns kommun har idag 18 stycken allmänna lekplatser som alla ligger inom tätorten. Källparken och Gammelorp stora lekplats anlades under 2016 och har

LEKPLATSPLAN ANTAGANDEHANDLING

en god standard som kommun- respektive områdeslekplats. Av de övriga så är de allra flesta att beteckna som närområdeslekplatser. Flera lekplatser ligger tätt placerade medan t.ex. bostadsområdena omedelbart norr om Hökmossvägen helt saknar en allmän lekplats.

Av de mindre lekplatserna är några belägna inom planerad framtida byggnation av olika slag. Dessa lekplatser föreslås tas bort helt och hållet. Det finns även lekplatser som är belägna omotiverat nära någon annan lekplats med en mer strategisk placering och bör därför också avvecklas.

2.4 Vad tycker barnen?

Inför framtagandet av lekplatsplanen så skickade Samhällsbyggnadsavdelningen ut enkäter till alla förskolebarn och elever t.o.m. årskurs 5 i kommunen. I enkäten gavs barnen möjlighet att svara på två frågor med svarsalternativ och en fråga där de fick svara fritt. Förskolebarnen ombads också att rita teckningar med önskemål om hur en lekplats bör se ut.

Sammanlagt 781 elever svarade på enkäten och sammanställningen av svaren anger procentantalet för de

olika alternativen i respektive åldersgrupp.

Observera att enkätundersökningen gjordes innan nya Källparken och Gammeltorp stora byggdes. Svaren skulle förmodligen se något annorlunda ut om den gjorts efter färdigställandet av de nya lekplatserna.

På fråga 1 (Vad är roligast på en lekplats?) avviker förskolebarnens svar tydligt gentemot övriga åldersgrupper, men gemensamt för alla årskurser är att man tycker att klätterställningar och linbanor är de roligaste lekredskapen.

Årskurs	FS	1	2	3	4	5	Sammanräknat
Gungor	8 %	14 %	16 %	14 %	14 %	13 %	14 %
Rutschkanor	7 %	12 %	13 %	18 %	16 %	15 %	15 %
Klätterställningar	33 %	25 %	27 %	19 %	22 %	24 %	24 %
Linbanor	42 %	34 %	37 %	26 %	23 %	28 %	30 %
Sandlådor	1 %	6 %	3 %	13 %	13 %	10 %	8 %
Småhus	9 %	9 %	4 %	10 %	12 %	10 %	9 %

Figur 5. Vad är roligast på en lekplats?

På fråga 2 (Hur tycker du att lekplatserna i Nykvarn är?) visar svaren tydligt att ju yngre barnen är desto roligare upplever de att Nykvarns lekplatser är.

Figur 6. Jolina tycker att det bör finnas fyra vindsnurror på lekplatsen.

LEKPLATSPLAN ANTAGANDEHANDLING

Årskurs	FS	1	2	3	4	5	Sammanräknat
Rolliga	73 %	58 %	46 %	57 %	31 %	29 %	48 %
Mellan	11 %	22 %	11 %	6 %	26 %	25 %	17 %
Tråkiga	16 %	20 %	43 %	37 %	43 %	46 %	35 %

Figur 7. Hur tycker du att lekplatserna i Nykvarn är?

På fråga 3 (Vilka övriga saker tycker du ska finnas på en lekplats?) visar svaren att studsmatta är mest populärt, följt av snurrlekar och parkour- eller hinderbana. Många gav egna svar under övrigt, exempelvis träd och bärbuskar, glass- och godisaffär, gungbräda, labrynter, badpool och underjordiska tunnlar.

Snurrlekar	13 %
Fotbollsmål, basketkorgaretc.	9 %
Studsmatta	17 %
Klättrväggar	5 %
Klätternät	4 %
Parkour- eller hinderbana	10 %
Balans- eller armgång	3 %
Skatepark	3 %
Övrigt	20 %

Figur 8. Vilka övriga saker tycker du ska finnas på en lekplats?

Det gjordes även en enkätundersökning bland föräldrarna till barn i förskoleklasserna. Frågan (Hur tycker du att lekplatserna i Nykvarn är?) visade att en betydande andel anser att lekplatserna är mycket dåliga. Ungefär lika många angav att de ej vet.

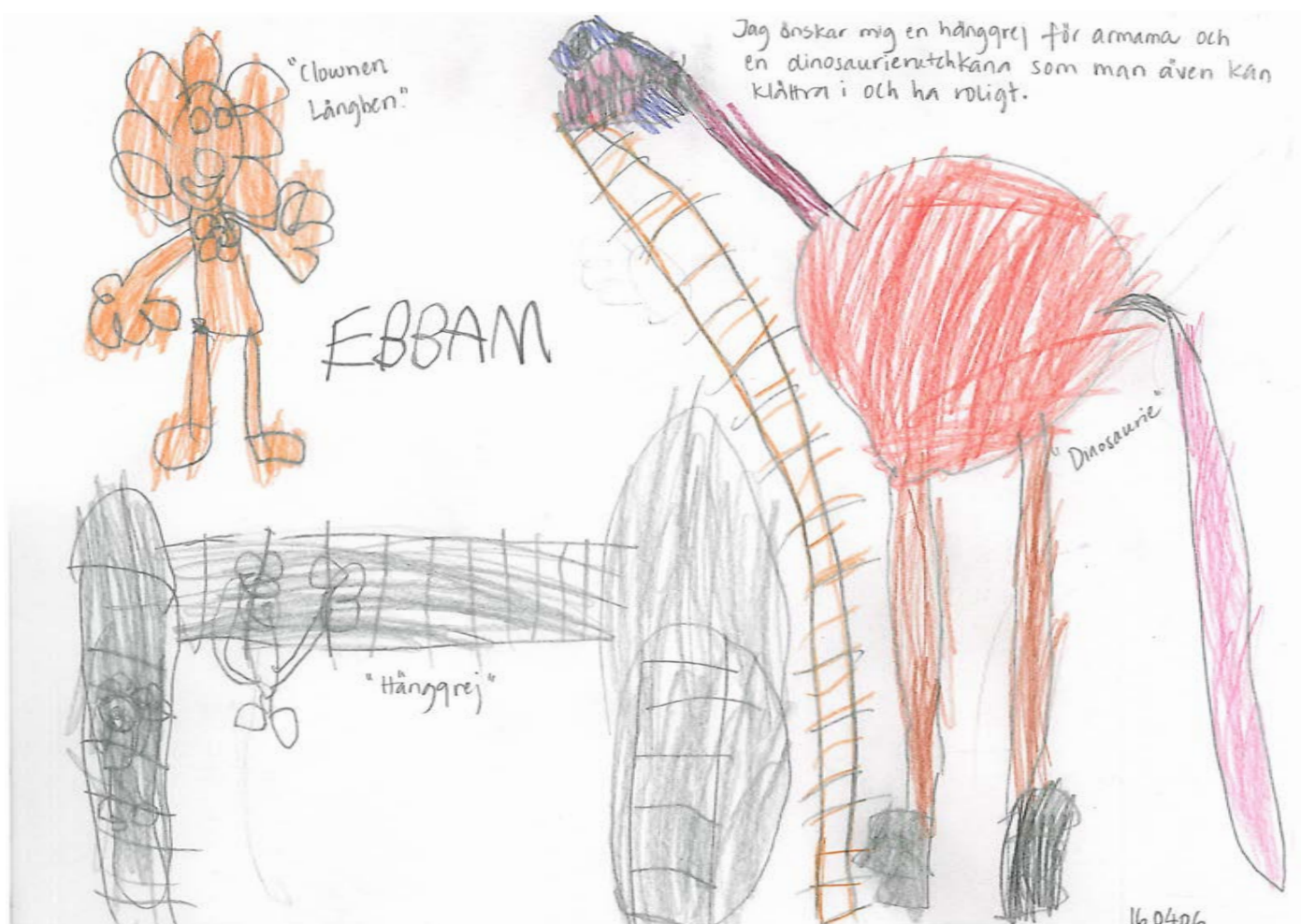
Mycket bra	2 %
Ganska bra	2 %
Ganska dåliga	9 %
Mycket dåliga	41 %
Vet ej	46 %

Figur 9. Hur tycker du att lekplatserna i Nykvarn är?

Föräldrarna ombads att motivera sina svar och de flesta tyckte att det största problemet är lekplatsernas skick och bristande underhåll. Många påtalade även att uttjänta lekredskap plockats bort utan att ersättas.

Dåligt skick/underhåll	41 %
Tråkig lekutrustning	33 %
För få eller felplacerade lekplatser	26 %
Dåligt tillgänglighets- och åldersanpassade	10 %

Figur 10. Motivera ditt svar!

Figur 11. Ebba skulle vilja ha en dinosaurierutschkana.

LEKPLATSPLAN ANTAGANDEHANDLING

3. UTVECKLING AV LEKPLATSER

3.1 Utvecklingsplan 2017-2025

Med en långsiktig plan skapas en bättre överblick för hur åtgärderna fördelas inom kommunen och på vilka lekplatser åtgärder ska ske under kommande år. Planen säkerställer också en likvärdig standard på de allmänna lekplatserna vid planering, nyanläggning och upprustning. Åtgärdsplanen förutsätter att den årliga reinvesteringensbudgeten för lekplatser om 500 000 kr ligger kvar eller utökas och att anslag medges därutöver för nyanläggning av lekplatser.

2017-2020

Samtliga kvarvarande lekplatser, med undantag av Källparken och Gammeltorp stora, rustas under perioden 2017-2025 upp för att uppfylla kriterierna för områdeslekplats. Det bör ske i två faser där kommunen under åren 2017-2020 i första hand säkerställer att befintlig utrustning uppfyller måtten för säkerhet. I de fall lekredskapen anses uttjänta ska de bytas ut och kompletteras för att lekplatsen ska uppnå en standard med vad som kan betecknas som ett basutbud för en mindre, tillgänglighetsanpassad lekplats. Vid val av ny lekutrustning ska hänsyn tas till planerad framtida utformning av respektive lekplats. Samtliga lekplatser kompletteras med soffor, bord och papperskorgar.

Figur 12. Lekplatsen Nibble rustas upp.

En parkourpark och en cykelpark anläggs på någon av ytorna där lekplatser avvecklats eller annan lämplig plats inom tätorten. Avsättning av investeringsmedel för detta tas med i planeringen av investeringsbehov för senast 2018.

Lekplatsutrustning som kan tas tillvara på från de lekplatser som föreslås läggas ner flyttas till badplatser-

na Lövnäsbadet och Taxingebadet för att ersätta och komplettera befintlig lekutrustning. Vid utbyggnad av Hökmossbadet ska ny lekplats ingå i projekteringen och detsamma ska gälla för eventuellt anläggande av ytterligare ny badplats. Lekplatser vid friluftsbad bör främst uppfylla kriterier för närområdeslekplats.

2020-2025

Kommunens lekplatser rustas succesivt upp för att uppfylla kriterierna för områdeslekplats. Alla lekplatser ska vara helt eller delvis tillgänglighetsanpassade. Upprustningen bör utföras för en lekplats i taget där utformningen planeras utefter teman (t.ex. sagovärld, djungel, rymden m.m.) för respektive lekplats för att undvika likformighet på de olika lekplatserna. Framtida underhållsåtgärder kan därmed periodiseras under de kommande åren för att bibehålla en jämn nivå på lekplatsernas standard.

Eftersom många detaljplaner är under framtagande så kan förutsättningarna förändras under en relativt kort tidsperiod. Det är därför svårt att i dagsläget fastställa någon prioriteringsordning för upprustandet av lekplatserna. Behovet bedöms utifrån den aktuella situationen under perioden.

En ny lekplats anläggs i anslutning till Taxingebadet. Avsättning av investeringsmedel för ändamålet tas med i planeringen av investeringsbehov för perioden.

Avveckling - en del av utvecklingen

Av Nykvarns närområdeslekplatser har många i praktiken avvecklats i takt med att utrustningen har blivit uttjänt och inte ersatts. Skälet har i första hand varit att det saknats en plan för vilka lekplatser som ska satsas på och vilka som bör avvecklas. Det kan också vara pågående detaljplaner som inbegriper området för lekplatsen som gör de framtida förutsättningarna ovissa.

Under förutsättning att tillgänglighet och godtagbart avstånd säkerställs så är ett färre antal lekplatser med god standard att föredra framför flera med lägre standard. Att avveckla en lekplats innebär dock inte automatiskt lägre kostnader. Platsen måste rivas, omdanas och även skötas i sin nya utformning.

En del bostadsområden har en äldre befolkningsstruktur och då är lekplatsen inte längre den mötesplats som efterfrågas. Det är ändå viktigt att inte göra sig av med platsen eftersom den naturliga ålderscykeln gör att lekplatsen åter kan behövas. Lekplatser kan också läggas

LEKPLATSPLAN ANTAGANDEHANDLING

ner om behovet av lek redan tillgodoses av fastighetsägare, skolor, daghem eller annan aktör.

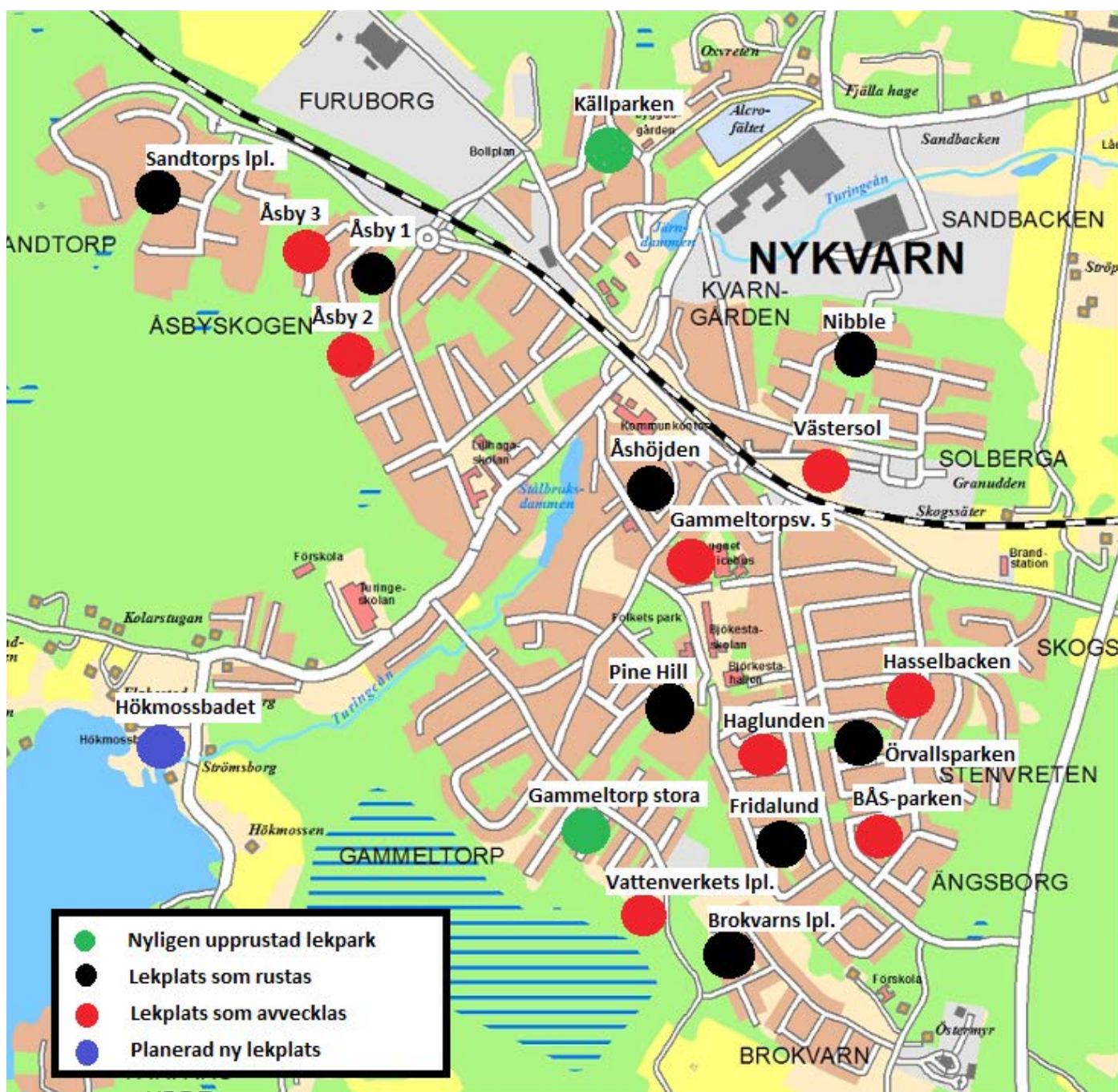
Lekplatser som avvecklas 2017-2018

Av Nykvarns nuvarande lekplatser föreslås att åtta stycken avvecklas. Några av dessa omfattas av kommande detaljplaner medan andra bedöms ha ett sämre geografiskt läge i förhållande till andra närliggande lekplatser. Kravet på närhet till lekplats bedöms ändå uppfyllas då flera lekplatser idag ligger tätt intill varandra.

Då säkerhetskraven inte uppfylls på flera av dessa lekplatser så genomförs nedläggningen inom en period av

högst två år. 2017 avvecklas lekplatserna Åsby 2, Åsby 3, Gammeltorpsvägen 5 och Vattenverkets lekplats. 2018 avvecklas lekplatserna Västertorps, BÅS-parken, Hasselbacken och Haglund.

Några av ytorna för dessa lekplatser föreslås att omändas för att utgöra en del av Nykvarns bostadsnära grönytor medan andra bör utredas för andra typer av aktiviteter såsom t.ex. parkour-, fitness- eller cykelparker. Någon yta kan också komma att prövas för bostadsbyggande.

Figur 13. Utvecklingsplan för kommunens lekplatser.

LEKPLATSPLAN ANTAGANDEHANDLING

3.2 Riktlinjer för lekplatser i Nykvarns kommun

Utveckling av framtida lekmiljöer

Långsiktighet ska vara ett krav vid val av lekutrustning. Lekredskap med lång livslängd är ofta dyrare, men kostnaderna kan vara motiverade då de ger lägre driftskostnader eftersom det i det långa loppet finns ett mindre behov av underhåll.

Lekplatser i planeringsprocessen

Behovet av utemiljöer för barns och ungdomars lek och aktivitet ska beaktas tidigt i planprocessen. Nykvarns kommuns lekplatsplan, gång- och tillgänglighetsplan och grönstrukturplan ska ligga till grund för framtagande av nya planer.

Tillgänglighetsanpassning

Målet är att alla lekplatser ska vara helt eller delvis tillgänglighetsanpassade för funktionshindrade. Nivåskillnader i form av kantstöd och liknande bör undvikas för en god framkomlighet. Likaså bör fallskyddsplattor eller liknande väljas som underlag istället för sand.

Säkerhet

Alla kommunens lekplatser ska hålla en väldefinierad säkerhetsstandard. Nykvarns kommun är i egenskap av markägare enligt PBL (plan- och bygglagen) skyldig att underhålla lekplatserna på ett sådant sätt att olycksriskerna minimeras.

Allvarliga fel på lekplatsen ska alltid åtgärdas omedelbart. Besiktning sker varje år av en certifierad besiktningsman. Dessa besiktningar används sedan som grund för underhåll av lekplatserna.

Närhet

Inom Nykvarns tätorter bör avståndet till närmsta lekplats inte överstiga 500 meter. Hänsyn ska tas till naturliga barriärer såsom starkt trafikerade gator, järnväg och vattendrag.

Underhåll

Nykvarns lekplatser ska underhållas så att först och främst olyckor förhindras. Lekplatserna ska hålla en god standard och utgöra en attraktiv miljö som mötesplats för alla åldrar.

Medborgardialog

Anläggande av nya lekplatser ska alltid föregås av en medborgardialog där utformning samråds i någon form med berörda medborgargrupper.

4. REFERENSER

Barnombudsmannen (2015) Barnkonventionen, <http://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/barnkonventionen/>, hämtad 2016-03-24, uppdaterad 2015-01-21

Nykvarns kommun (2015) Gång- och tillgänglighetsplan, antagen av kommunfullmäktige 2015-04-30, Nykvarns kommun

Nykvarns kommun (2014) Översiktsplan 2014, antagen av kommunfullmäktige 2014-06-18, aktualitetsförklarad 2015-09-17, Nykvarns kommun

UNICEF Sverige (2009) Barnkonventionen - FN:s konvention om barnets rättigheter, Stockholm: UNICEF

UNG

VILD

& VACKER

Kontakt:

155 80 Nykvarn | www.nykvarn.se

Nykvarns kommun

Centrumvägen 26
155 80 Nykvarn

Telefon: 08-555 010 00
Fax: 08-555 014 99

www.nykvarn.se